

Budapest, 1879.

18. szám.

Május 1.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt., fél évre 2 frt., negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőségéhez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Forradalmi kórtünetek.

A ki valamely czélt tűz maga elé, annak tisztába kell mindenen előtt jönie mindazon tényezőkkel s eshetőségekkel, melyek az eredmény elérésében törekvéseit elősegíthetik vagy akadályozni fogják, s ezekhez képest kell berendeznie magatartását s egész munkásságát, mert könnyen azon kellemetlen helyzetbe juthat, hogy önmaga fogja felidézni utjában a legnagyobb akadályokat, melyek különben vagy egyáltalán elő sem fordultak vagy legalább könnyen elkerülhetők lettek volna. Ugy jár mint a vándor, ki nem ismert utakon járva senkit meg nem kérdez s e miatt folytonosan eltévedve egyre tovább esik céljától, mignem végre azon veszi észre, hogy reá esteledett s ő egy beláthatlan, elhagyott sivatagon van. A kibontakozás ily kínos helyzetből szerfölött nehéz és nagy veszélyekkel jár, melyek a legtöbb esetben kockáztatják magát a czélt s halomra döntik mindazon reményeket, melyeket az illető hozzá fűzött.

A mily megdönthetlen, s mindennapi tapasztaláson alapuló igazság ez az egyénre nézve, épolyan axioma az államok életében.

A legújabb idők története elég példát szolgáltat, hogy hová vezet az, midőn valaki vakon elbizakodva tűz maga elé egy czélt s azt hiszi, hogy az eszközök megválasztásában tetszé-e szerént époly könnyelműen játszhatik, mint a kártyás, ki egész vagyonát egy tételelen kockáztatja, nem gondolva maga s övéi jövőjével.

Ki tagadná, hogy azon veszélyes kórtünetek, melyek Európa több országában remegésben tartják a társadalmat, mind csak gyümölcsei azon eszevezett politi-

kának, melyet amaz államok vezérférfiai könnyelmű kártyás módjára, céljaik elérésére követni jónak láttak?

A kik az államhatalom kiterjesztését s megerősítését tüzték maguk elé mint legmagasb czélt, melynek mindent alá kell rendelni, nem csak az egyéni, de még a lelkismereti szabadságot is, vajjon nem estek-e megszobb a czéltől, s midőn a hatalmat csak drákói rendszabályokkal képesek megvédeni a socialismus és nihilismus gyilkos tőrei és revolverei ellen, vajjon fokozták-e a hatalom tekintélyét a nyers tömeggel szemben?

Bizonyára nem. — Azt hitték, hogy ha a vallást lenyűgözik, a katolikus egyházat békókba verik, s szövetkeznek annak ellenségeivel, czéljokat legkönnyekben elérik, s most keserűen csalódva kell látniok, hogy azok, kikkel szövetkeztek, maguk fordulnak ellenök s tört emelnek rájuk, hogy kiesikarják a hatalmat kezökből. Az egyéni s lelkismereti szabadságtól féltették a hatalmat, s az általok dédelgetett tanok fordulnak ellenök.

Nem új dolog ez egyébaránt. Ez csak ismétlődése a történelemnek, melyből nem tudták megtanulni a legbölesebbeknek híresztelt államférfiak, hogy a hol az állam lábball tapodja a vallást és rabbilincsekbe veri az egyház szolgálait, maga ad bátorító példát a forradalom híveinek az államhatalom elleni merényletekre.

A józan ész azt javasolja, hogy az ember, ha megbotlott, nézze meg mi okozta botlását, hogy ekként azt jövőre kikerülhesse. Vajjon be fogják-e látni az illetők, hogy nagyot botlottak s a helyett, hogy czélhoz értek volna, messze estek tőle, s oly chaosba jutottak, melyből a kibontakozás rendkívül nehéz és sok veszélyel jár.

Szűz Máriához.

Mint a fényes éji hold
Csillagok körében.
Ugy ragyog szűz Mária
Reánk égi fényben —
Láthatatlan trónusán
Jézus tartja szent karján.
Körülötte angyalok
Ragyogón lebegnek
S fényt árasztva mosolyog
Az isteni gyermek.

Ha vihar dul, s a pokol
Ránk zudul rohammal,
Neked szenteljük szívünk,
Földjed oltalmaddal!
Te intézd, kérünk, utunk,
Melyen üdvünkhöz jutunk.
Menny királynő asszonya,
Irgalom szülője,
Oh vezess el minket a
Szeretet révébe.

Hallgadd meg hű gyermekid
Síró esdeklését,
S a meghajlott bűnösök
Bánatos nyögését.
Nyujts nekünk kegyes kezét,
Mely hazánk felé vezet,
Hol körülötte boldogan
Ragyognak a szentek,
S fényt árasztva mosolyog
Az isteni gyermek!

(Németből.)

Szulik József.

A nőtelen.

— Beszély. —

(Folytatás.)

VIII.

Néhány nap mulva az imént leirt jelenet után, már napnyugtakor, Bálnayt a tanyáról hazajövő egyik eselédje tudósítja, hogy a határszéli csárdánál estefelé tíz lovas csendőrt látott bevonulni a csárda udvarába két szekér kíséretében. A legények egy része leszállott a lóról, a másik azonban a nyeregben maradt, csöndesen a közeli fűzes felé ügetett, s ott elrejtőzködék. A szekéren két különös kinézésű uri ember ült. Azok is leszálltak s bementek a csárdába. A béres mindezt jól látta, mert a szénásszekér tetejében heverészett, mikor a csárda mellett elballagott.

A pap arca nem látszott meglepetést mutatni, midőn e hirt vette. Csak hallgatást parancsolt eselédjének. Nyugodtan leült övével az estebédhez oly derült arcczal, minőt régen mutatott. A nyomott hangulatot, mely sajátságos módon ezen estén öcsésének és nejének arcain feltűnő volt, vidám megjegyzéseivel iparkodék tova üzni. A rövid vacsora után ülbe vette a gyermekeket, sokszor átölelé s megcsókolá őket. Midőn az ártatlan

gyermekszívek dobbanásait érzé kebelén, egy égi indulat melege terjedt szívében. Senki sem vette észre, hogy arca e pillanatok alatt a megdicsőülés malasztos fényében ragyogott; senki sem gyanította, hogy az utolsó verőfénye vala egy álmodott boldogságnak, utolsó reszketeg ragyogása egy csillagnak — lehullta előtt.

Midőn Bálnay letette a gyermekeket üléből, kezét nyugtá öcsésének s nejének. Nyugodtan, remegéstelen hangon kívánt nekik nyugalmas éjt, s azután saját szobájába vonult.

Az éj lassan beállott. Bálnay csöndesen járt fel s alá szobájában. Koronkint kitekinte ablakán. Semmi nesz nem volt hallható. A házbeliek már lenyugodtak. Csak néha hallatszék át a néma éjen a virasztó ebek esaholása. A pap még mindig fel s alá járt szobájában s midőn egyszerre megállt, hideg borzadás futott át tagjain.

— Mily gyöngye vagyok! suttogá kicsinylő mosolylyal.

Ujra kitekinte az ablakon, mintha várna valakit, s úgy érzé, hogy szíve, melynek oly korlátlan ura tudott lenni eddig, — majdnem hangosan dobog. De akkor eszébe jutott az is, mit az első kutató, Prokop ur oly fenyegetőleg mondott: »Vagy a bűnöst, vagy eselédjét!« E szavak rémletesen hangzottak füleiben. Ő látta e szegényeket, kifosztva, megtörtén, az életért naponta remegve. Látta tiszta derűjét a családi boldogságnak, melyben Istennek egyik szent törvénye talál megoldást, látta a kínzó gyötrelem között a néma gyönyört, mely a szerető lelkek között honolt. Tőle függött e pillanatban azt megmenteni, vagy szétzúzva látni. Mert a borzasztó pallos nem csak az élet fonálát metszi keresztül, de rávág mindannyi szívre, mely az elitelttel rokon vala. Jól megfontolt minden segélyeszközt, — egy sem mutatta a siker reményét. Kockáztatni nem lehet ott, hol egyrésről a szigorú s vérszomjas törvény s másrésről a kétséges kimenetelű szerény állanak szemközt. Bálnay csak egy módját találta a me nekülésnek.

Asztalához lépett. Annak zárt fiókjából egy gondosan összehajtott levelet von elő. Szétbontá s elolvasta. Míg olvasott, szemei megteltek könnyel. Azután borítékba tette, lepecsételé s öltönye zsebébe dugá.

Mintha égette volna az a levél kebelét. Nyugtalan lön. Nyugodt, szelid arcán égő fájdalom tükrözött. Ujlag gyöngye remegés fogta el. Az ablakhoz ment, s égő hévtől feszülő hálántékait az ablak hideg üvegére fekteté. Kitekinte. A sötét éjben nem látott semmit. De mégis. A közel templom ablakából halvány fényt látott átreszketni a légen. Az örök-lámpa fényét az oltár előtt. Lassan, mintegy öntudatlan átment a mellék szobába, mintegy gépileg magához vevé a templom kulcsait s megindult.

Néhány pillanat mulva ott állt a templom ajtaja előtt. Nesztelen megnyitá, belépett s csöndesen az oltárhoz indult s annak lépcsőjén letérdelt.

Imádkozott; tiszta szerelmével a hívő kebelnek, nyugalmaival a béketűrő, igaz jellemnek, alázatával a valódi papnak.

— Isten! mondá halk, reszkető hangon, — ki itt jelen vagy és látsz engemet. Hallgass meg ezen órában.

Vérző sebeid emlékére kérlek, ne hagyj tévednem az iránt mit teendő vagyok. Oh ne vedd bűnül tiszta szándékomat s add, hogy a mit teszek, legyen neved fönségére, az általad hirdetett tan dicsőségére, s hivednek lelki javára. Te tudod, — jól, igazán, helyesen cselekszem-e? Te tudod, nem sértek-e törvényt, kötelmet, midőn éltemet adom áldozatul. Küldj le egy fényugárt csillagos honodból, hogy szétoszoljék lelkem boruja. Emlékezzél meg, hogy te is kérted Atyádat, venné el tőled a szenvedés poharát, de azért Atyád akaratát birtad törvényül. Legyen meg a te akaratod. S ha jól cselekszem, — oh erősítsd gyöngye szívemet, állítsd lelkem elé dicső erényeit azoknak, kik nevedért nyugodtan haltak meg. És add, hogy kihullott vérem minden eseppe hirdesse isteni tanod igazságait.

A pap lehajtá fejét az oltár kövére. E perczen egy kéz érinté vállait.

Föltekinte.

Joákim ur állott előtte.

Az oltár előtti öröklámpa fénye megvilágítja a református pap arezáat. Holthálvány volt az. Szemeiből hullott a köny.

— Hallottam, — óh hallottam — suttogá kínos hangon.

— Menjünk innen! szólt felállva a pap.

— Ne még. Oh én soha életemben nem voltam itt. Csak itt tudnak imádkozni.

Bálnay szeliden megfogá Joákim ur kezét.

— Jöjjön!

— Mi ez a mi rideg, kopár falainkhoz képest! suttogá az öreg fájdalmasan. Oh hagyjon egy percig még itt maradnom. Én is akarom az Istent kérni, — kegyelmedért.

— Jöjjön! Önre más kötelesség vár.

— Talán késő. Már itt vannak.

— Jól van. Menjünk!

A mint a templom ajtaján kiléptek, Bálnay zsebébe nyult, elővette onnét az előbb említett levelet.

— Édes felebarátom! mondá nyugodtan, — a kötelesség, a mi önre vár, ez. Ön tudja mire készülök. Ön becsületes ember, számíthatok önre.

Joákim ur nem felelt, csak kezét szorongatá a papnak,

— Hallgatni fog. Igérje meg.

— Igérem.

— Fogja e levelet. Igérje meg, hogy öcsém családjának nem fogja előbb átadni azt, mint mikor annak szükségét látandja.

— Megteszem, igen megteszem.

— Köszönöm. És most beszéljünk másról. Azt mondta, hogy már itt vannak.

— Az ablakomon át láttam esendesen elügetni hat esendőrt. A község háza előtt leszálltak. Egy kerület kell tenniük mig ide érnek. Én lélekszakadva futottam ide. Az egyház ajtaját nyitva láttam, lelkem, sejtelmem vezérlett e helyre. — Es hallottam önt. —

— Erről elég. Most másra kérem. Ön most lekerül a kertek felé, s ott a plébánialak szélső ablakán esendesen kopogtat. Előhívja öcsémet. Azután lekerül vele egész a kert végében levő pavillonig. Ott meghuzza magát addig, mig az üldözők elvonulnak.

— Ugy lesz.

— Az alatt bármi történik is, nem fog semmit sem mondani.

— Ugy fogok cselekedni.

— Azután. ha a csönd helyre áll, — elviszi öcsémet magához.

— Nagyon szívesen.

— Maradjon önnél; rejtse el még szükségét látja.

— S azután?

— Ez az egész.

— És kegyelmed? kérdé Joákim ur szomoruan.

— Az én sorsom Isten kezében van.

— Legyen!

Az utolsó szavakat a pap már háza ajtajában mondta el. Hirtelen belépett azon, — Joákim ur tétozva állott meg.

— Siessen! Itt az idő!

— S tőlem nem is bucsuzik! szólt Joákim ur.

— Isten legyen önnel, — s adjon boldog viszontlátást.

A pap megszorítá Joákim ur kezét, s hirtelen belépett az ajtón. Csakhogy ideje volt belépni, kevéssel utóbb már gyanus léptek zaját hallá a paplak körül. Kevéssel utóbb már dörömböztek az ajtón. Hagyta őket várni. Mikor a zaj növekedett, Bálnay kiment a pitvarba, felkolté eselédjét, hogy nézzen ki, kik vannak itt s mit akarnak.

A eseléd megnyitá az ajtót, s legottan belépett azon hat fegyveres esendőr, s két ismeretlen uri ember polgári ruhában. Csak azt kérdezték merre van a pap.

Két esendőr az ajtónál maradt, kettő bejött a folyosóra, kettő pedig követte a civil urakat.

A mint az első szobába beléptek, szemközt állott velök Bálnay.

Az urak egyike, egy rövid alkatu vékony uri ember, midőn megpillantá a papot, esendesen hozzá lépett s elég tiszteletteljesen mondá:

— Uram! Ön tudhatja, miért jöttünk épen ilyenkor.

— Tudom! szólt szárazan Bálnay.

— Reméljük ön nem fog akadályokat tenni — nyomozásainknak.

— Épen nincs szándékomban.

— Jól van. Wokurka uram, vegye elő a könyvet.

— Az szükségtelen lesz. Kit keresnek?

— Ahá! szólt mosolyogva az idegen, — tehát ön kíváncsi? Csalódik ön, ha ezt hiszi, — hogy az, a kit keresünk, megmenekülhet. Az egész község körül van véve.

— Mondtam, hogy nincs szándékomban önök nyomozásainak utját állni.

— Ugy! Tehát elő a — rebellissel.

Bálnay kitekinte az ablakon, azután oda fordult az urakhoz.

— Kérem, legyenek irgalommal.

— Hogyan érti ön? Irgalommal.

— Öcsém, szegény, nős, — gyermekei vannak.

— Annál rosszabb ránézve.

— Engedjék, hogy ezen borzasztó csapásra előkészíthessem.

— Hogy érti ön ezt.

— Hadd bucsúzzék el nejétől, gyermekitől.

— Ez furesa.
— Ez méltányos. Talán önnek is uram van neje, gyermekei?

— Az nem tartozik ide.
— De kérem. Kérem önt!
— Az nem lehetséges.
— Önnek nincs joga kegyetlenkedni.
— Majd utána megyünk. Hol van?
— Csak lassan.
— Ne vesztesse az időt.
— Legyen önnek szive.
— Előre legények.

— A két csendőr s Wokurka ur, ki az egész jelenetnek igen komoly arcot mutatott, előre léptek.

— Fogják meg, — először ezt!
— Am legyen, — tehát megyek, — előhívom öt magam. Csak néhány perczet biztos ur.
— Ugy! Ezt előbb is mondhatta volna.
— Legyenek hozzá kimélettel!
— Arról ne aggódjék. Elő a vasakat.
— Tehát egy percznyi türelmet.
— Csak gyorsan.

Bálnay belépett a mellékszobába s maga után húzta az ajtót. A nyomozó bíró odaállt a küszöbre s hallgatózott.

Kevés várvatva erős, férfias léptek zaja hallatszott, az ajtó mintegy erőszakosan felrántatott s egy büszke, komoly férfi állott meg annak küszöbén. Rövid magyar zeke volt rajta, s könnyű házi főveg a fején.

— Önök Bálnay Sándort keresik? kérdé kemény, szilárd hangon.

— Igenis! szolgálatjára.
— Tessék!

Azzal oda nyujtá kezeit.

A nyomozó bíró felvette a lámpát az asztalról s szeméibe tekintett.

— Előre nyomorultak! Kiálta Bálnay büszkén.
— Mily könnyen megadja ön magát! szólt gunyosan a nyomozó bíró.
— Nem szoktam sokat beszélni a hóhér szolgálival.
— Csak lassan!

— Előre mondom, kiálta Bálnay a dühtől rekedten. Nem tűrök ebesaholást.

— Ahá, vagy ugy! Ide a vasakat. Jó reggelt uram! Bálnay szótlán hagyta magára csatolni a bilincseket. Mikor készen voltak, felemelé fejét, s megvetőleg néze az ott levőkre. S csak akkor mondá:

— Gratulálok önöknek — ez aljas szolgálathoz.

A vizsgáló bírót elöntötte az epe. Rikácsoló hangon parancsolá, hogy rögtön hozzák elő a szekereket. A közben intett az egyik csendőrnek, ki Bálnayt igen kiméletlenül vállon ragadá s toltá előre.

Bálnay ellenszegült.

— Előre! kiálta a nyomozó bíró dühösen. Majd megtanulja ön, kivel volt dolga. Az ilyen lázadók nem érdemelnek gyöngédséget. Tegyetek lánczokat a lábára. Bálnay visszafordult s harag villámlott szemében.

— Ön gazságot követ el bíró ur!

— Én vagyok felelős! szólt amaz tajtékozó ajakkal. Előre!

Néhány percz mulva künn voltak a paplak előtt.

Bálnayt feltették a szekérre. A csendőrök lóra ültek s körül fogták a kocsit. Már az első kakasszó hallatszott midőn a faluból kitértek. A falun túl még hat csendőr csatlakozott a kísérethez. Ugy vonultak végig a poros országuton s a kikkel az utban találkoztak, azok látva az erős kíséretet, keresztet vetettek magukra, csöndesen mondván, hogy ime itt egy nagy gonosztevőt visznek. Bár csak elnyerné büntetését.

Az a gonosztevő pedig, — ki szótlán s mogorván ült meglánczolt kezeivel s lábaival a szekeren, talán nem érdemelt büntetést.

Majd meglátjuk.

(Vége következik.)

Arab elbeszélés.

Ismeretes dolog, hogy mily beces az arabnak a lova. Abu-Talebnek volt egy lova, mely kitünő tulajdonokkal birt s melynek gyorsasága ismeretes volt az egész Hedjarban. Egy seik a vidékről látta a lovat s rögtön annyira megtetszett neki, hogy szerette volna birni; azonban hasztalanul ígért érte nagy összegeket, mert tulajdonosa vonakodott az állatot eladni. Midőn a seik látta, hogy ajánlatát visszautasítják, eselhez folyamodott, hogy a lovat magának megszeresse.

Egy napon, midőn Abu-Taleb nem messze a várostól egy keresztuton ment lovával, egy bokorból, mely az ut mellett volt, panaszhangokat hallott: »Megállj, mondá a hang, ha igazi muzulmán szived van, könyörülj egy szerencsétlennek!« Abu-Taleb azon hely felé irányzá tekintetét. honnan a fájdalommal panaszhangok jöttek s az ut szélén egy rongyokba burkolt embert pillantott meg, ki egészen kimerültnek látszék.

»Mi bajod van testvér, mondá és közelebb ment hozzá, miben lehetek szolgálatodra?«

»Testvér, felele az idegen, azt hittem, hogy még az éj beállta előtt elérhetem a várost; de betegség s megerőltetés egészen kimerítettek; végy magadhoz lovadra s szabadíts meg a vadállatok fogaitól.«

»Jer, felele Abu-Taleb, ülj mögém; én haza viszlek.«

»Ah! sohajtozott a másik, lábaim már nem birnak; hogyan ülhetnék segélyed nélkül a nyeregbe?«

Abu-Taleb leszállott lováról, fölemelte az idegent, gyöngéden a nyeregbe ültette s a kantárt a kezébe adta. Azon pillanatban az állítólagos beteg megsarkantyuzta a lovat, mint villám elvágatott s néhány száz lépésnyi távolságból gunyosan oda kiáltott a meglepettnek:

»Hé! Abu-Taleb, Amrednek fia, ismersz-e? Én vagyok az, ki háromszor hozzád küldtem, hogy add el nekem lovadat; te nem akartad eladni, most tehát elveszem tőled. Jó éjt!«

Abu-Taleb e szavak hallattára fölsohajtott s így szólt a rablóhoz: »Megállj és hallgasd meg kérésemet! Ha haza mégysz, ne beszéld el senkinek szerencsétlenségemet, mert ha a te tettednek hire elterjedne, ez a jötevő és részvevő embereket visszatartaná attól, hogy egymásnak kölesönösen jót tegyenek; az Isten nevében kérlek erre!«

A seik leszállott a lóról, visszavezette azt Abu-Talebnek s így szólt:

»Én nagyon hallgattam szenvedélyemre, s ez megfosztott engem a világozságtól, melyet Isten minden ember szívébe oltott, hogy az őt vezérelje. Nem, én nem maradok meg elhatározásomnál, ha annak ily következményei lehetnek.«

Igy szólt a seik Abu-Talebhez, s a két ember később a legjobb barát lett.

A három hamveder.

(Arab monda.)

Nemrod király egy napon magához hivatá három fiát s három lepeesételt hamvedert állíttatott eléjük. Az egyik aranyból, a második borostyánkőből, a harmadik

agátkőből volt. A király azt mondá legidősb fiának, hogy válasza magának azt, melyet legértékesebbnek tart.

A legidősb az arany hamvedert választotta, melyen írva volt: »Uralkodás.« Kinyitotta s vért talált benne.

A második a borostyánkőt választotta, melyen e szó állott: »Diesőség«, s midőn felbontá, nem talált benne egyebet híres emberek hamvainál.

A harmadik az utolsó hamvedert kapta; fölnyitá: alján az Isten nevét pillantá meg bevésve.

»Melyik hamveder a legértékesebb?« kérdé a király udvarától.

A nagyravágyók felelék: az arany hamveder; a költők és hódítók: a borostyánkő hamveder; a bölcssek pedig: az üres hamveder, mert az Isten nevének egyetlen betűje többet ér, mint az egész föld.

T A R C Z A.

A hit vigasza.

(Pater Hilar levele N. N. egykori tanítványához.)

Kedves egykori tanítványom! Vettem rövid, de sokat mondó leveledet. Meg tudom ítélni a csapás nagyságát, és elképzelem a fájdalmat, melyet kis leányod elvesztése miatt érez anyai szíved.

Meg nem állhatom, hogy néhány vigasztaló szót ne nyújtsak neked, ki az isteni gondviselést látszol vádolni a nagy vesztés miatt, s annyira enged meg leveretni a fájdalomtól, hogy miatta imádkozni sem tudnál.

Mindenek előtt figyelmeztetek azon igazságra, melyet egykori leveleimben többször hangsúlyoztam: hogy ez életben a tartós és tökéletes boldogságot hiába keressük, hogy bölcs Salomonnak nagyon is igaza van, mikor azt mondja: e világon minden — Istennek szeretetén kívül — hiúság és a lélek gyötrelme. Szeretted kis leányodat, mint jó anyához illik is, s boldognak érezted magadat; de szeretned kell jobban az Istent, ki a boldogság ezen eszközével megáldott, s ha földi s anyai boldogságodnak e vára ledől is, Istenhez még jobban kell ragaszkodnod, benne kell biznod, őt szeretned. Képes ő, és elég hatalmas számodra még nagyobb boldogságot is szerezni.

Aztán te keresztény anya vagy, s mint ilyennek szeretett leányod elvesztése miatt felettébb szomorkodni nem is illik; legalább úgy nem, mint azok, kikről mondja sz. Pál Apostol — kiknek reményök nincs. Szent hitünk tanítja, hogy a halál meg nem semmisít, — a lélek halhatatlan, s még a test is, mely változáson megy keresztül, egykor a feltámadás által a lélekkel ismét egyesül és megújul. Te tehát szeretett leányodat e szerént el nem vesztetted, csak Teremtőjének, ki azt neked ajándékozta, — vissza adtad. Örülj! hogy ártatlan s szeplőtelen állapotban adhattad vissza. — Örülj! hogy van mennyben angyalod, ki Istennél esedezik szomorkodó édes anyjáért. Ő — a kedves kis ártatlan, még nem ismerte a világ hamisságát, és ilyeneket szeret az Isten is, hisz Jézus is ilyenekről mondotta, hogy övék a mennyek országa. — Elhunyt s megdicsőült kis leányodon is teljesült az, mi a Bölcsesség könyvében oly igazán meg van írva a kis ártatlanok haláláról: I s t e n

nek tetszvéen, kedvessé lettés a bűnösök között élvéen elvitetett. — Elragadtatott, hogy a gonoszság el ne változtassa értelmét. — Ki tudja, ha kedves gyermeked életben marad és felnövekedik, nem okozott volna-e neked nagyobb fájdalmat és szomorúságot a jelennél? Legalább a tapasztalás bizonyítja, hogy ez nem egy édes anyán megtörtént. — Azért legjobb az Isten akaratán megnyugodnod, ki a rosszból is jót tud kihozni, s ki nem egyszer épen attól foszt meg bennünket, mi nekünk ez életben legkedvesebb, hogy aztán ily helyzetben Őt mint legjobb atyánkat felkeressük és mint legdrágább kincsünket bírassuk.

Szent hitünknek ezen s ezekhez hasonló tapasztalásai a jó és Istent igazán szerető kereszténynek fájdalmas és szomorú szívére jótékony és gyógyító balzsamként szoktak hatni. Legyen csak Istenben erős hited és bizalmad, szomorúságod majd örömmre fog fordulni. S ha valamikor, imádkozzál most többször és buzgóbban, adj hálát az Istennek azért is főképp, hogy megszorított, mert ha a jót el tudjuk tőle venni, miért ne vennék az Ő kezéből a rosszat is, tudván azt, hogy Ő akkor is szerető atyánk marad, mikor bajjal látogat. — Kedves férjedet köszöntve maradok mindenkor jó akaró atyád

Hilár.

A milliókról.

A gazdagság az emberek igen nagy részének képezi kielégíthetlen vágyát s csak nagyon csekély azon igazi bölcssek száma, kik a pénzben nem látnak egyebet eszköznél az élet föltételeinek kiegészítésére. A legtöbben nem ismerik azon igazságot, hogy a legnagyobb kincs a boldogság, melyet a megelégedés nyújt az embernek. Nem a palotákban, hanem a kunyhókban fogjuk legtöbbször találni e boldogságot.

Az embernek kötelessége gondoskodni a maga és hozzá tartozói életfentartásáról s megszerezni munka és szorgalom, takarékos gazdálkodás és józan beosztás által azon eszközöket, melyekkel öreg napjaira biztosítja magának a megélhetést és övéinek a jövőt. Sok embernek sikerül e közben szertelen meggazdagodni s milliókat gyűjteni, míg mások folytonos küzdelemben vannak a megélhetés gondjaival.

Hogyan szerzik hát a milliókat? Nagyon könnyen. Nem kell egyéb hozzá csak ész és szerencse. Az utóbbi gyakran juttatja az embert nagy kincsek birtokába az első nélkül; az

első azonban csak igen ritkán szerencse nélkül. Mind a kettő együtt a lehetlent lehetővé teszi. — Számítalan ember megy el a látszólag értéktelen tárgy mellett, melyet a szemébe dobtak; egyik sem látja, s ha látja is, nem méltatja figyelmére, mert értéktelennek tartja. A szerencse gyermekének tekintete megpillantja a tárgyat. Villámgyorsan egy gondolat fogamzik meg agyában — nem kereste e gondolatot, öntudatlanul keletkezett — s fölálalta, hogyan kell a Columbus tojását fölállítani, melyből reá nézve az arany tojást rakó csodamadár keletkezik.

Bernard francia vegyész, ki 1866 táján halt meg Párisban, nejének, egy 19 éves özvegynek nem hagyott semmi vagyont, de hagyott egy jó gondolatot, mely felért a vagyonnal, minthogy neje e gondolat értékét rögtön fölfogta. Férje figyelmeztette őt a sok ezer citromhéjra, melyet az osztrigaevők, miután a citrom levét kinyomták, mint haszontalan dolgot eldobnak. Az özvegy tehát egy napon elment a Montorgeuil-utczába, hol nagy osztrigapiacz van, összeszedte a földön heverő kinyomott citromokat, érintkezésbe lépett a nagy vendéglők pinczéreivel, hogy a vendégek által használt citromokat csekély díjért engedjék át neki, továbbá a színházak szolgálóival szerződésre lépett, hogy az összesepert narancshéjakat gyűjtsék össze, mindezt egy nagy szobában elhelyezte, hol egy kis gyárat rendezett be magának. E gyárban egész nap gyermekek azzal foglalkoztak, hogy a citrom- és narancshéjakból kiszedték a belet, a héjakat megtisztították, megszáritották s azután szépen összezsomagolták. Üzlete gyors virágzásnak indult s nem sokára ő látta el egész Franciaországot és Hollandiát szárított héjakkal, melyekből szeszt gyártottak. Bernard özvegyéből gazdag asszony lett. Sokan utánozták példáját; de senki sem hasonló sikerrel. A jó eszme, csak egyszer jó; ha új. Azé a siker, a ki először megragadja; a ki utánozni akarja, ritkán fog nagy eredményhez juthatni.

Egy ember Párisban a házak udvarainak szeméttartóiban hervadt virágbokrétákat kutatott. Micsoda értéke lehet egy hervadt virágbokrétának? A megelőző este az igaz talán ötven vagy száz frank is volt az ára, de ma, a báléj utáni reggel e virágok semmit sem értek s egyszerűen a szemébe dobták. Az éles látású férfi azonban kiszámította, hogy hány ezer frankot dob ily módon ki az ablakon az élvhajhász Páris, és elhatározta, hogy ezen összeget megmenti magának. A sok hervadt virág között, mely egy bokrétában van — így okoskodott, — kell még egy kettőnek lenni, mely nincs elhervadva. Gyermekeket küldött ki minden irányban, hogy szedjék össze az eldobott bokrétákat, azután a Barrière Montparnasseon levő házacskájában a még friss virágokat a bokrétákból kiszedte, száraikat megvagdosta s forró vízbe mártotta, minek az lett eredménye, hogy a virágok ismét fölelevenedtek, persze csak néhány órára, de ez elég volt a virágok ismét eladására, mert mihelyt a felüditett virágok csokrokba voltak kötve, gyermekek siettek velők a boulevardokra s néhány sousért darabokint eladták. Ezen virágkereskedés fölálalója egyetlen egy év alatt 15,000 frankot nyert.

Kiszámították, hogy Páris naponként félmillió szivart fogyaszt, melyeknek legnagyobb részét az utcákon és a vendéglőkben füstölik el. A dohányzó a szivarcsutakot eldobja, mely reá nézve nem bir többé értékkel. Azonban száz és száz szem szorgosan kutatja az utcák kövezetét s összeszedi a földön heverő szivarmaradékokat. Az égett részt levágják, a többit megszáritják s mint pipadohányt a rendes dohánnyal negyedrészeért eladják.

Egy társulat kibérelte az utcatisztítást. Az utcatisztításért, mi más városoknak sok pénzébe kerül, Páris városa egy batkát sem költ, ellenkezőleg a társulat 600,000 frankot fizet

évenként az engedélyért, hogy az utcákat tisztogathatja. A port és szemetet Argenteuilbe viszik, hol trágyát gyártanak belőle, melyet a vidék kertészeinek adnak el. Egy köbméter ára 3—5 frank, s a társulat évi forgalma 2¹/₂ millió frankra rug. Ily értékeket tud a szerencsés eszme a látszólagos semmiből kicsalni. Miután a 3000 rongyszedő s mindazok, kik kutatva velők és mellettök az utcákat bebarangolták, haszonnal fáradtak, még milliók heverték az utcákon!

Az ész és a szorgalom a legcsekélyebb téren is talál magának talajt, melyen szerencsésjét megalapítja. Egy nő Párisban, a Rue du Temple utca egyik házában, melyben majdnem kizárólag aranyművesek laktak, felajánlotta magát, hogy ingyen, kitakarítja a szobákat. Ajánlatát elfogadták, de az asszonyt ezért mindenki bolondnak tartotta. Pedig ő nem rosszul számított. Gondosan átkutatta a szemetet s összeszedte az aranyport, mely az aranyművesek munkájánál kikerülhetlenül a földre hullott. E nő végre két házat vett magának egyik külvárosban s mint tőkepénzesnő halt meg. Ily jelentéktelenek gyakran a gazdagság forrásai.

(Folytatása következik.)

RÖVID HIREK.

— Ő császári és Apostoli királyi Felsége a következő legfelső kéziratot méltóztatott legk. kibocsátani:

Kedves Tisza!

Több mint harmincz évi uralkodásom alatt, komoly pillanatok mellett sok örömben is osztoztam népeimmel, de tisztább és bensőbb örömet alig élvezhettem, mint a legközelebbi múlt napokban.

Népeim szeretetének köszönhetem ez örömet!

Én és a Királyné mélyen meg vagyunk hatva az őszinte szeretet és hű ragaszkodás ezen önzéstelen nyilvánulása által. Egyesek és egyletek, testületek, községek és hatóságok, minden ország képviselői részéről, a lakosság minden rendü rétegeiből, az őszinte öröm meghatározó bizonyítékai s a legszivélyesebb üdvkivánatok lettek Elénkbe tárva.

Büszke vagyok és boldog egyszersmint, ezen bírodalom népeit saját nagy családomul tekinthetni, melynek e napokban Minket környező szeretetében is hatását látjuk ama mennyei áldásnak, melyért huszonöt év előtt egybekelésünk alkalmával frigyünkre az oltárnál esedtünk, s melyet a Mindenható kegyelmétől eddigi családi boldogságunk és szeretett gyermekeink javára, valamint a haza üdvére tovább is remélünk.

A zajos ünnepélyek elmúltak, de ezen napok hálás emléke soha sem fog szíveinkben elhalni. Személyesen és élő szóval a milliók csak keveseinek köszönhattunk, hirdesse tehát ön még mindenütt és mindenkinek legbensőbb és legszivélyesebb köszönetünket.

Kelt Bécsben, 1879. évi április hó 27-ikén.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

— Ferencz-József-Erzsébet arany-öszöndi-jaka. A király ő Felsége e cím alatt az ezüstlakodalom emlékére, a monarchia egyetemlein negyven öszöndiját alapított

— évi háromszáz arany forintjával — magánvagyonából felajánlt tőkével. Ezen ösztöndíjakból 7 esik a budapesti s 3—3 a kolozsvári és zágrábi egyetemekre; a többi pedig a monarchia másik felének hét egyeteme között oszlik meg. Továbbá husz ingyenes helyet alapított a hernalsi és soproni katonatiszti leánynevelő intézetek számára, s végül tiz ingyenes helyet a fischau katonai árvaházban.

— Legfelsőbb adományok. A király ő Felsege Bogyiszló község vízkárosult lakosainak segélyezésére 300 frtot, a dohnani tűzoltó egyletnek 100 frtot adományozott magánpénztárából.

— Királyi kegyelem. Az ezüstmenyegző alkalmából 212 elítélt nyert kegyelmet s illetőleg büntetésöknek hátralevő része elengedett.

— Pauer János székesfehérvári püspök ur ő méltóságának beiktatása mult hó 24-ikén ment végbe. A beiktatási szertartás s az ünnepélyes nagy mise után, melynek főbb momentumai alatt a katonaság diszlövéseket tett, déli 12 órakor kezdődött a püspöki rezidenciájában a papság, a polgári és katonai testületek bemutatása és tisztelgése. Délután 2 órakor a püspöki palotában és a papnöveldeben disztrakoma tartatott.

— Az emlékfákat a királyi pár ezüstmenyegzőjének emlékére april 24-ikén délután 5—6 óra közt ültették el a Gellérthegyen szép közönség jelenlétében. A főváros hatóságát Kada alpolgármester, Rupp tanácsnok, Barna tanácsnok, Vossits Károly jegyző, Bakos mérnök s több törvényhatósági bizottsági tag képviselte. Mind a négy fa, mely ez alkalommal elültetett, keresztapát nyert: Kada, Rupp, Rostaházy Kálmán krisztinavárosi plébános és dr. Swartzer kórháztulajdonos urakban, ők tették az első kapavágást. A középső csemete ültetése után a hajadonfövel álló közönség előtt a csemete felé fordulva Kada azt mondá: »Addig élj, míg a magyar nemzet hűsége koronás királya iránt megmarad«, a 2-dik csemeténél Rupp így szolt: »Szolgáljon e fa élő emlékül az utókornak, hogy Budapest főváros közönsége minden alkalmat megragad hűségét koronás királyához bebizonyítani. Isten éltesse ő felségét!« a harmadiknál dr. Schwarzer: »Ő Felsege szeretett királyunk tiszteletére ültettem e csemetét.« Végre a negyediknél Rostaházy Kálmán plébános így szolt: »A fa az emberiség jötevője, — ez adja bölcsönket, mely bennünket édes nyugalomra szenderít, — ez adja asztalunkat, hol baráti körben boldogan töltjük óráinkat; ez ad árnyat a fáradt vándornak, — ez táplálja gyümölcseivel az éhezőt. Legyen e fa ő Felsege a magyar királynak jelképe, ki magyar népe boldogságának szenteli életét, mint a fa az emberiségnek. Éljen a király, éljen a királyné és a királyi család! Éljen a főváros közönsége, mely ezeket ülteté!« A fákat beásták; jó magas életerős fodros jávor mindegyik.

— A ferenczvárosi templom felszentelése volt a legmomentosabb ünnepély, melylyel hazánk fővárosa a fejedelmi pár ezüstmenyegzőjét april 24-ikén megülte. Tudvalevő dolog, hogy a hazában ez napon s így a fővárosban is, a szegedi szerencsétlenség miatt, ő Felsege atyai ohajtásához képest, minden költséget okozó manifestatio mellőztetett. Mindazáltal országszerte a legmelegebben nyilvánult a koronás király és királynő iránt a hű szeretet és hódolat, mely a magyar szent korona minden egyes polgárát lelkesíti. Az egész nemzet egyesítve e napon hű imáját az egek Urához, hosszu, boldog életet esdve a legjobb uralkodó párnak s áldást családjuknak. Budapest összes templomaiban háladó istenitisztelet volt, a Ferenczvárosnak pedig még külön nagy ünnepe: új, diszes templomát ez napon szentelte föl az ország biboros herczeg-primása. A Fe-

renczváros ünnepi díszben volt, házain lobogók lengtek. A bibor-nok ő eminentiája, kit a főpolgármester s a törvényhatóság tagjai tiszteletteljesen és hódolattal fogadtak, pontban 8 órakor érkezett meg a templom harangjainak zugása közben, s a felszentelési szertartás azonnal kezdetét vette. A templom körüli nagy tért beláthatatlan néptömeg lepte el, a templom, hová ez alkalommal csak meghívó előmulatása mellett lehetett bejutni, zsúfolásig megtelt. Az összes polgári és katonai hatóságok élei, a budapesti konzulok majdnem teljes számban jelen voltak. A felszentelési szertartás végeztével ő eminentiája alkalmi szent beszédet tartott, s ezt követte az általa mondott első szent mise. A magasztos és felemelő ünnepnek délutáni egy óra felé lett vége.

— Pallavicini Sándor örgróf tudtára adta Algyő községének, hogy a falu számára birtoka legmagasabb pontján háromszáz holdat ad, ott a templomot fölépítteti, a települőknek kellő téglat szolgáltatót s az új községnek tizezer forintot ajándékoz.

— A ferenczvárosi új templom számára Posner Károly Lajos egy Missale romanumot készíttetett ajándokul műintézetében. A kötés kiállítására hazai iparosok műve. A missale fehér chagrainbe van kötve, felső födelének négy szöglete bronz öntvényű domborműben tünteti föl szűz Mária, szent Ferencz, szent József és szent Erzsébet alakjait; az ország és a főváros czimerei s a királyi pár névbetűi izléssel zománcozták; a felirat, mely az ezüstlakodalomra vonatkozik, pompás aranyozás.

— Rajkovic István somi lelkész, eperjes-kerületi al-esperes és t. kanonok az eperjesi g. kath. káptalanhoz kanonokká neveztetett ki.

— A Bánság visszacsatolásának évszázados emlékünnepe Temevárott mult hó 24-ikén ülték meg a klerus, a polgári és katonai hatóságok, a tanintézetek s a polgárság részvéte mellett. A háladó istenitiszteletet Németh József fölszentelt püspök tartotta. Török polgármester és Dobó megyei főjegyző alkalmi beszédeket mondtak. Az ünnepélyt a püspöki helynök által adott disztrakoma zárta be. — Ugyanazon napon ünnepelte Fiume városa is Magyarországhoz történt csatoltatásának évszázados fordulóját.

— Egy zsidó család keresztelkedett ki april 28-ikán a ferenczvárosi templomban. Pollák Sámuel kereskedő nevével, 20 éves orvosnövendék fiával s négy leányával tért át a kath. hitre. A keresztelési szertartást Kurcz Vilmos ferenczvárosi plébános végezte. A családfő a kesztségsben Antal, neje Mária Terézia, fia Sándor, négy leánya közül a legidősb Julia, a második Mária, a harmadik Erzsébet, a legkisebb Klára nevet kapott. A templom egészen megtelt ajtatos hívekkel. Mária zár-dába fog lépni.

— Halálozások. Nyisztor Vazul nagyváradi g. kathol. apátkanonok 68 éves korában. — Muresics János, esztergami főegyházmegei aranymisés áldozár, szentendrei plébános, élte 81. évében. — Hollósy Lukács mármaros-szigeti tekintélyes polgár mult hó 22-ikén, szívszélhűdésben. — Scheuchenstuel József nyugalmazott bányatanácsos Nagy-Bányán 83 éves korában.

— A bécsi fogadalmi templom ünnepélyes felszentelése april 24-ikén a szakadó eső daczára nagy fénynyel ment végbe. A gyönyörű templom négy millió 53,616 frt 8 krba került. — Báró Kellersperg Ernő Lipót titkos tanácsos, Csehország volt helytartója meghalt Grácban. — Dite Imre humpoletzi szövetyáros tizenkét óra alatt egy rendbeli vadász-

öltönyt készítettet gyárában a király ö Felségének. A gyapjút ezen öltönyhöz a munkabakezdés percében reggeli 6 órakor nyírták le a juhokról, a gép azután elkészíté a szövözetet, mely délután Gunkel bécsi szabó kezeibe került s délutáni 6 órakor kész volt az egész öltöny. — Rudolf trónörökös ö fensége april hó 28-dikán Lipót bajor herceg és dr. Brehm kíséretében Spanyolországba utazott. — Az ünnepi díszmenet, melyet Bécs városa a felséges uralkodópár ezüstmenyegzője alkalmából rendezett s mely april 24-ikére volt tervezve, de a folytonos esőzés miatt nem volt megtartható, vasárnap april 27-ikén tartatott meg s fényesen sikerült. A királyi pár az uralkodó család tagjaival egy igen díszesen és izletesen berendezett emelvényről nézte az elvonulást, mely reggeli 9 órától délutáni félkettőig tartott. A lapok tudósításai szerint félmillióra tehetni azok számát, kik e nagyszerű hódolati nyilatkozványnál mint szemlélők jelen voltak. A díszmenet nagyszerűségét és szépségét szemtanuk nem győzik eléggé magasztalni. A lelkesedés általános volt.

— Tennyson angol költő egy folyóiratban nemrég megjelent költeményeért negyedfelezer forint tiszteletdíjat kapott a kiadótól. — Lipcsében legközelebb megjelenik német fordításban Arany János Buda halála »König Buda's Tod« cím alatt. A fordítás Sturm Albert tollából került. — Vilmos német császár június 11-ikén fogja megülni Berlinben aranylakodalmát, melyre vagy ötven fejedelmi személy lesz meghiva. — Mogadorban, Afrikában, nagy éhínség uralkodik, melynek eddig 1300 emberélet esett áldozatul. — Az olaszországi kath. congressus f. évi július 31-ikén fog egybeülni. Salviati herceg, az ismeretes nagytekintélyű férfitü april 23-ikán bocsátá ki erre vonatkozólag a felhívást Olaszország katolikusaihoz.

IRODALOM.

— Az »A Katholikus Hítség« című egyházi folyóirat aprilisi füzeté megjelent s hat szentbeszédet tartalmaz: Pünkösdi utáni VI—XI. vasárnapokra egyet-egyet s Nagyboldogasszony napjára szintén egyet.

— A budapesti növendékpapság magyar egyházi-irodalmi iskolája az idén ismét két jeles mű közrebocsátásával mutatta be a közönségnek irodalmi munkássága gyümölcseit, s igazolta újra azon jóhírnevet, melynek ezen iskola kezdet óta méltán örvendett. E két mű a Munkálatok negyvenkettedik év folyamát képezi. Az egyik Mair C. »Az oktatásszabadság« című munkája, a másik: »A babona« dr. Simar Theophil bonni egyetemi hittanártól. E két jeles és időszerű munkának áttöltetése magyar irodalmunkba igen helyes megválasztás volt az egyházi-irodalmi iskola részéről. A fordításról csak elismeréssel szólhatunk. A mű kiállítása igen díszes. Mindkét kötet ft. Dulánszky Nándor pécsi püspök ur ö méltóságának van ajánlva. — »Az oktatásszabadság« bolti ára 1 frt 20 kr.; az »A babona« pedig 60 kron szerezhető meg.

MINDENFÉLE.

Holland kitartás. — A hollandiak jellemének fővonása a phlegma, de épügy tulajdonságaik közé tartozik a türelem, kitar-

tás és állhatatosság is. Ezt bizonyítja mindenek előtt a hollandiai irodalmának egy része, valamint számos művészeti alkotás, melyeket a világ általánosan olyanoknak elismert. Pieter Corneliszoon Hooft híres költő és történetíró (szül. 1581. megh. 1647.) nem kevesebb mint tizenkilenc évig dolgozott Németalföld történetén, s az ehhez szükséges anyag összegyűjtésében bámulatos szorgalmat fejtett ki. Mielőtt Tacitust lefordította, előbb ötvenkétszer elolvasta elejétől végig, s ekkor érzett csak igazán kedvet a fordításhoz hozzá fogni. Sybrand Feitama költő (született 1694. megh. 1758.) tizennyolc évig dolgozott Voltaire Henriadejének fordításán, s harmincz évig simitgatott Fénélon Telemachjának költői fordításán. Hubert Golz numismatikus tizenkét évig dolgozott éremtanán; Pieter Camper, egyike a 18. század legnagyobb orvosainak, több mint husz évig írta »Természettani értekezését«, melyet halála után fia adott ki. Heinsius, a leydeni egyetem tudós tanára, 800 különböző munkát olvasott el, mielőtt megírta jegyzeteit Ovidhoz. Clart Myters híres képiro lajtorján állva festett egy nagyszerű képet posztóra, mely az aquilai templomnak egész oldalát foglalja el, s épolv bámulatos tükélye, mint a nagy fáradság miatt, melyvel készítése járt. A nagyhirű képiro Pieter van Stingeland egyetlen egy családi képen három évig dolgozott Leydenben; ezen nagy művész hónapokig képes volt egyetlen kis alakkal elbibilódni. Gerhard Dow, egyike a legjobb németalföldi festészeknek, arczképfestésnél gyakran öt — hat napig foglalkozott egy kép festésével, s Wouter Craboth üvegfestész egyetlen templomablak festésén egész évig dolgozott. Számos ily példát lehetne még felhozni a hollandiak irodalom- és műtörténetéből.

Szerkesztői üzenetek. V...y: Ön szeretné megjegyzéseinket halálai beküldött verseiről. Ezeket igen röviden e szavakba foglalhatjuk: Nem közölhetők, mert nem egyebek gyöngé rimekbe szedett, nehézkes nyelvezetű prózai stílygyakorlatnál, melyben a költői melegség, szép eszmék, s keresetlen, természetes nyelv hiányát ön erőltetett kifejezésekkel hiszi pótolhatni. Aztán mily képek! »Tavaszi virul a réten s ligeten, A langy szellőt fűttyhangok töltik el; Mit ért? A tél elsőpri azt!« Azután: »Ifjúságom lágy tavaszként repül Élttem kietlen ligetén.« Mit csinál a lány tavasz a kietlen ligeten? S hogyan egyeztethető össze a liget fogalma a kietlen fogalmával? »... az élet, a várt éden helyett, érezteti a baj fuvalmait!« (?) »Bájteli esets« »sivár fák csikorgó ágai« »illat-tenger« s több effélékkel telt versek a tűzbe valók. — FR: A beküldött tárcacikk, eltekintve attól, hogy nem mond egyebet, mint a mit minden katolikus ember ugyis tud, — irodalmi tekintetben nem áll azon színvonalon, hogy közölhető lenne.

Társulati Értesítő.

Szent-István-Társulat.

Kimutatás

A Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről. frt kr.	
Vizi István szakácsii plébános	12 60
Majovszky Antal besztercebányai kanonok alapítványa	105 —
Zsemlics István alsó-szölnöki plébános	31 50

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1879. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület.)